

Universiteit Leiden

Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen

Onderwijs- en examenregeling

Bacheloropleidingen

geldig vanaf 1 september 2024

Deze onderwijs- en examenregeling is gebaseerd op de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en op de door de Universiteit Leiden vastgestelde universitaire richtlijnen, te weten;

- de Regeling Bindend Studieadvies;
- het kaderdocument Leids register van opleidingen;
- de universitaire jaarindeling;
- de Regeling inschrijving, collegegeld en examengeld
- Protocol Surveillance op Afstand
- Richtlijn keuzeruimte en minorstelsel

De OER wordt in het Nederlands vastgesteld en daarna in het Engels vertaald. Indien er onverhoopt verschillen zijn tussen de beide versies, is de Nederlandse versie leidend.

Overeenkomstig artikel 7.14 WHW beoordeelt het faculteitsbestuur de onderwijs- en examenregeling regelmatig en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit. De opleidingscommissie heeft op grond van artikel 9.18 WHW tot taak de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling jaarlijks te beoordelen.

Inhoud

Hoofdstuk 1	Algemene bepalingen	2
Hoofdstuk 2	Beschrijving van de opleiding.....	7
Hoofdstuk 3	Onderwijsprogramma	10
Hoofdstuk 4	Tentamens en examens	13
Hoofdstuk 5	Toegang en toelating tot de opleiding [2023-2024]	20
Hoofdstuk 6	Studiebegeleiding en studieadvies	23
Hoofdstuk 7	Evaluatie van het onderwijs	25
Hoofdstuk 8	Slotbepalingen	25

Bijlage 1: Studieprogramma's en opleidingspecifieke bepalingen van de bacheloropleidingen

Bijlage 2: Studieprogramma's van de minoren

Bijlage 3: Studiegids

Bijlage 4: [Inschrijfprotocol](#)

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bacheloropleidingen die worden verzorgd binnen de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Universiteit Leiden:¹

- a. Bio-Farmaceutische Wetenschappen;
- b. Biologie;
- c. Data Science and Artificial Intelligence;
- d. Informatica;
- e. Natuurkunde;
- f. Sterrenkunde en
- g. Wiskunde;

hierna te noemen: de opleidingen.

Deze regeling is tevens van toepassing op het onderwijs van de minoren die worden verzorgd binnen de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Universiteit Leiden:

- h. Biodiversity;
- i. Computational Approaches to Disease, Signaling and Drug Targets;
- j. Cyber Security Governance Essentials;
- k. Data Science and Artificial Intelligence;
- l. Human Evolution;
- m. Modern Drug Discovery;
- n. Molecular Biotechnology;
- o. Quantitative Biology;
- p. Science, Business and Innovationen
- q. Space Data Science for Climate & Biosphere
- r. Sustainable Development;

hierna te noemen: de minoren.

De opleidingen en minoren zijn ingesteld in de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Universiteit Leiden, hierna te noemen: de faculteit. In bijlage 1 wordt vermeld waar de opleiding verzorgd wordt en door welke instituten.

¹ zoals vastgesteld in het Leids Register Opleidingen

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

a.	beoordelaar,
eerste/tweede	de examiner die als eerste dan wel als tweede de scriptie/het eindwerkstuk/het afstudeerverslag/het eindwerk van een opleiding leest en beoordeelt; De eerste beoordelaar treedt tevens op als begeleider;
b.	digitale
onderwijsleeromgeving	een digitale omgeving waarin de student kan samenwerken, communiceren en leren, zoals Brightspace;
c.	EC(TS):	European Credit (Transfer System);
d.	examen:	omvat de tentamens, verbonden aan de tot de opleiding of de propedeutische fase van de opleiding behorende onderwijseenheden, met inbegrip van een door de examencommissie zelf te verrichten onderzoek als bedoeld in artikel 7.10, tweede lid, van de wet;
e.	examencommissie:	de examencommissie van de opleiding, ingesteld en benoemd door het faculteitsbestuur krachtens artikel 7.12a van de wet;
f.	examinator:	degene die door de examencommissie is aangewezen ten behoeve van het afnemen van tentamens, krachtens artikel 7.12c van de wet;
g.	getuigschrift:	het door de examencommissie uit te reiken bewijsstuk (diploma) waaruit blijkt dat het examen van de desbetreffende opleiding met goed gevolg is afgelegd (als bedoeld in artikel 7.11 van de wet). Op het getuigschrift staat vermeld welke opleiding het betreft; welke onderdelen het examen omvatte, welke graad is verleend, de accreditatiedatum van de opleiding, en indien van toepassing welke bevoegdheid aan het examen is verbonden;
h.	inschrijfprotocol	het digitale inschrijfprotocol met specifieke en bindende informatie over de inschrijving voor onderwijseenheden, tentamens en examens. Het inschrijfprotocol maakt als bijlage onderdeel uit van deze regeling;
i.	judicium	nadere kwalificatie van de examencommissie over een afgelegd examen;
j.	Leids universitair
register opleidingen:	het onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur gehouden register van de door de Universiteit Leiden verzorgde opleidingen als bedoeld in artikel 7 van het Bestuurs- en beheersreglement;
k.	niveau:	het niveau van een onderwijseenheid volgens de abstracte structuur zoals omschreven in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen; ²

² [Het kaderdocument Leids universitair register opleidingen](#)

- l. nominale studieduur de studielast zoals vastgelegd in het Centraal Register Opleidingen in studie jaren;
- m. Onderwijsbureau Loket in de faculteit waar de student terecht kan voor informatie en inschrijving voor het onderwijs (Science Studenten Administratie);
- n. onderwijseenheid: de vakken en praktische oefeningen van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 van de wet. De studielast van elke onderwijseenheid wordt uitgedrukt in gehele studiepunten. Aan elke onderwijseenheid is een tentamen verbonden;
- o. onderwijstaal de taal van een opleiding waarin colleges, werkgroepen en praktische opdrachten worden verzorgd en tentamens en examens worden afgenomen.
- p. opleiding: de opleiding waarop de OER betrekking heeft: een samenhangend geheel van onderwijseenheden, gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooid, dient te beschikken. Aan elke opleiding is een examen verbonden;
- q. opleidingscommissie De opleidingscommissie van de opleiding wordt ingesteld en benoemd door het faculteitsbestuur krachtens artikel 10.3c van de wet;
- r. portfolio een dossier van monitoring en beoordeling waarmee studenten (1) aannemelijk maken te beschikken over een niveau van academische vorming dat voldoende is voor het verwerven van het diploma, (2) inzicht geven in het persoonlijk proces van academische vorming gedurende de opleiding, en (3) begeleiding en studieloopbaanadvisering mogelijk maken;
- s. praktische oefening: een praktische oefening als (onderdeel van) een tentamen of examen als bedoeld in artikel 7.13, tweede lid, onder sub d van de wet, in één van de volgende vormen:
- het maken van een scriptie/eindwerkstuk/afstudeerverslag/het eindwerk van een opleiding;
 - het maken van een werkstuk/ of een proefontwerp;
 - het verrichten van een literatuurstudie;
 - het uitvoeren van een onderzoeksopdracht;
 - het deelnemen aan veldwerk of een excursie;
 - het doorlopen van een stage;
 - het uitvoeren van proeven en experimenten;
 - een programmeeropdracht; of
 - het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit die gericht is op het verwerven van bepaalde vaardigheden;
- t. Pre-University College: een onderwijsprogramma van de Universiteit Leiden voor een selecte groep van leerlingen uit de twee hoogste klassen van het vwo;
- u. propedeutische fase: het eerste jaar van de opleiding, met een studielast van 60 EC als bedoeld in artikel 7.8 van de wet. Aan deze fase is een examen verbonden, tenzij de faculteit in deze regeling anders heeft bepaald;

- v. student: degene die is ingeschreven aan de Universiteit Leiden voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
- w. Studiegids: de digitale studiegids bevattende specifieke en bindende informatie over de opleidingen, <https://studiegids.universiteit leiden.nl>. De Studiegids maakt als bijlage 3 deel uit van deze regeling;
- x. studiepunten: de eenheid uitgedrukt in EC waarmee volgens de wet de studielast van een onderwijseenheid wordt uitgedrukt; volgens het ECTS is één studiepunten gelijk aan 28 uren studie;
- y. tentamen: een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student met betrekking tot een bepaalde onderwijseenheid, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (overeenkomstig artikel 7.10 van de wet). Het onderzoek kan zowel schriftelijk, mondeling als digitaal, of een combinatie hiervan, plaatsvinden. Een tentamen kan uit meerdere deeltentamens of praktische oefeningen bestaan. Uitsluitend aan een tentamen zijn studiepunten verbonden. Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de door de examencommissie bepaalde werkwijze voor de kwaliteitsborging van tentamens en examens;
- z. werkdag: maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van de erkende feestdagen en de door het College van Bestuur aangewezen verplichte sluitingsdagen;
- aa. de wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW);

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Artikel 1.3 Gedragscodes

1.3.1 De gedragscode Omgangsvormen³ is van toepassing; deze is bedoeld om een kader te scheppen voor een goed, veilig en stimulerend werk- en studieklimaat binnen de Universiteit Leiden, waarbij docenten en studenten op respectvolle wijze met elkaar omgaan en waarbij wederzijdse acceptatie en wederzijds vertrouwen belangrijke waarden zijn.

1.3.2 De Gedragscode onderwijs op afstand is van toepassing⁴; deze geeft richtlijnen voor het lesgeven en leren via digitale omgevingen, remote omgevingen of elke vorm van onderwijs die voornamelijk afhankelijk is van IT-services.

³ De gedragscode Omgangsvormen is vastgesteld door het College van Bestuur op 19 oktober 2010 en is te raadplegen op: <https://www.organisatiegids.universiteit leiden.nl/reglementen/algemeen/gedragscode-omgangsvormen>

⁴ De Gedragscode onderwijs op afstand is te raadplegen op: <https://www.organisatiegids.universiteit leiden.nl/binaries/content/assets/ul2staff/reglementen/onderwijs/gedragscode-onderwijs-op-afstand.pdf>

1.3.3 Tevens is de Regeling ICT en internetgebruik⁵ van toepassing. De regeling regelt het verantwoord gebruik van de ICT-voorzieningen en internet en de wijze waarop controle op het gebruik plaatsvindt. De regeling beschrijft ook welk gedrag niet wordt getolereerd en welke consequenties daar aan verbonden zijn.

1.3.4 Van studenten wordt verwacht dat zij handelen volgens de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (2018)⁶ en in de geest van de Regeling Datamanagement Universiteit Leiden⁷

⁵ De Regeling ICT en internetgebruik is vastgesteld door het College van Bestuur op 05 november 2019 en is te raadplegen op: <https://www.organisatiegids.universiteitleidennl/reglementen/algemeen/regeling-ict--en-internetgebruik>

⁶ De Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (2018) is te raadplegen op [nederlandse-gedragscode-wetenschappelijke-integriteit-2018-nl.pdf \(universiteitleidennl\)](#)

⁷ De Regeling Datamanagement Universiteit Leiden is te raadplegen op [Regeling Datamanagement Universiteit Leiden - Universiteit Leiden](#)

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de opleiding

Artikel 2.1 Doel van de opleiding

Het doel van de bacheloropleidingen is:

het bijbrengen van voldoende kennis, inzicht, en vaardigheden om de afgestudeerde in staat te stellen om onder supervisie, op academisch niveau, een bijdrage te leveren aan het herkennen, aandragen en oplossen van vraagstukken op een deelgebied van de (technische) natuurwetenschappen, en binnen de discipline en haar grensgebieden een masteropleiding te kunnen volgen.

De opleiding voldoet wat opbouw, eindtermen en overige kwaliteitskenmerken betreft aan hetgeen is gesteld in het kaderdocument "Leids register van opleidingen".

Artikel 2.2 Afstudeerrichtingen en dubbele opleidingen

Ingeval de bacheloropleiding meerdere afstudeerrichtingen heeft dan worden deze vermeld in bijlage 1.

De opleidingen Wiskunde, Sterrenkunde en Natuurkunde bieden studenten de mogelijkheid om in de propedeutische fase gelijktijdig aan twee eerstejaars programma's deel te nemen.

Aan excellente studenten van de opleidingen Wiskunde, Sterrenkunde, Natuurkunde en Informatica wordt de mogelijkheid geboden om gelijktijdig twee bacheloropleidingen te volgen. Dat betreft:

- een dubbele bachelor Wiskunde en Sterrenkunde;
- een dubbele bachelor Wiskunde en Natuurkunde;
- een dubbele bachelor Sterrenkunde en Natuurkunde; en
- een dubbele bachelor Informatica en Wiskunde.

Artikel 2.3 Eindkwalificaties

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande generieke eindkwalificaties bereikt;

1. kennis van en inzicht in de basisvakken, actuele concepten en werkwijzen van de gekozen discipline;
2. in staat zijn om zich zelfstandig verder te verdiepen in relevante onderwerpen en om zich te bekwamen in de noodzakelijke vaardigheden voor een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt.
3. voldoende theoretische en praktische vaardigheden op het gebied van de gekozen discipline om onder (strikte) supervisie onderzoek te kunnen uitvoeren;
4. het vermogen om kritisch te denken, te abstraheren, en een wetenschappelijke probleemstelling te analyseren;
5. inzicht in de wijze waarop gangbare hypothesen via experimenten kunnen worden getoetst, en hoe verworven kennis kan leiden tot theorievorming;
6. inzicht in de positie van verschillende deelgebieden binnen het geheel van de discipline en hun relatie tot aanpalende wetenschapsgebieden;
7. de vaardigheid om met vakgenoten te communiceren over onderzoeksresultaten;
8. voldoende kennis en begrip van de maatschappelijke rol van de natuurwetenschappen om vanuit opgedane kennis en inzicht te kunnen reflecteren op wetenschappelijke en maatschappelijke problemen.

Ingeval bovenstaande generieke eindtermen nader zijn gespecificeerd voor de opleiding, dan zijn deze opleidingsspecifieke eindtermen opgenomen in bijlage 1.

Artikel 2.4 Inrichting van de opleiding

De bacheloropleidingen van de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen worden voltijds verzorgd.

De bacheloropleidingen Wiskunde en Natuurkunde worden bij uitzondering op individuele basis aangeboden als deeltijdprogramma; deze deeltijdprogramma's worden overdag verzorgd.

Studenten die tot en met 2019-20 zijn ingestroomd in de deeltijdvariant van de bacheloropleiding Informatica kunnen hun opleiding onder deeltijdinschrijving afronden.

De nominale studieduur van de deeltijdopleidingen wordt bepaald in een individueel studieplan.

Artikel 2.5 Studielast

De opleiding heeft een studielast van 180 studiepunten zoals vastgelegd in WHW. De propedeutische fase heeft een studielast van 60 studiepunten en is een integraal onderdeel van de opleiding.

Artikel 2.6 Aanvang van de opleiding; uniforme jaarindeling

De opleiding vangt aan op 1 september. Het cursorisch onderwijs van de opleiding is ingericht volgens de universitaire semesterindeling⁸ en omvat 42 onderwijsweken.

Artikel 2.7 Minoren, Educatieve module en Honoursonderwijs

2.7.1 Onder bevoegdheid van de hieronder genoemde examencommissie(s) worden de volgende minoren aangeboden:

- Examencommissie Bio-Farmaceutische Wetenschappen en Bio-Pharmaceutical Sciences
 - Minor Modern Drug Discovery
 - Minor Computational approaches to Disease, Signaling and Drug Targets
- Examencommissie Biologie
 - Minor Biodiversity
 - Minor Molecular Biotechnology
 - Minor Human Evolution
- Examencommissie Industrial Ecology
 - Minor Sustainable Development
- Examencommissie Informatica
 - Minor Data Science and Artificial Intelligence
 - Minor Science, Business and Innovation
 - Minor Cyber Security Governance Essentials

⁸ De [uniforme semesterindeling](#), inclusief de toelichting hierop, is vastgesteld door het College van Bestuur op 14 oktober 2004 en gewijzigd op 12 januari 2010.

- Examencommissie bachelor Life Science and Technology
 - Minor Sustainable Chemistry and Biotechnology
- Examencommissie Wiskunde
 - Minor Quantitative Biology

2.7.2 De beschrijving van de onderwijseenheden behorend tot de desbetreffende minor zijn opgenomen in de Studiegids en bijlage 2. In de Studiegids en bijlage 2 is voorts vastgelegd welke examencommissie bevoegd is voor de tentaminering van de minor indien deze afwijkt van de Examencommissie zoals genoemd in 2.7.1.

2.7.3 De educatieve minoren en de educatieve module behoren tot de verantwoordelijkheid van de examencommissie van het ICLON.

2.7.4 Bovenfacultaire onderwijseenheden in het kader van het Honours-onderwijs behoren tot de verantwoordelijkheid van de examencommissie van de Honours Academy.⁹

2.7.5 Facultaire onderwijseenheden in het kader van het Honours College Beta and Life Sciences behoren tot de verantwoordelijkheid van de examencommissie HC Beta and Life Sciences.¹⁰

Artikel 2.8 Examens van de opleiding

2.8.1 In de opleiding kunnen de volgende examens worden afgelegd:

- het bachelorexamen

Artikel 2.9 Onderwijstaal

2.9.1 Met inachtneming van de Gedragscode voertaal¹¹ is/zijn de onderwijstaal(talen) binnen de opleidingen Nederlands en in voorkomende gevallen Engels. De onderwijstaal, tentamens en examens voor de bacheloropleiding Data Science & Artificial Intelligence is volledig Engelstalig. De student wordt geacht de gebruikte onderwijstaal(talen) binnen de opleiding voldoende te beheersen, conform de eisen geformuleerd in 5.2.4. De faculteit publiceert in voorkomende gevallen voor Engelstalige opleidingen een Onderwijs- en Examenregeling in het Engels.

2.9.2 In afwijking van artikel 2.9.1 kan de examencommissie, in overeenstemming met de Richtlijn taalbeleid,¹² in individuele gevallen toestaan dat de scriptie/thesis/eindwerk wordt geschreven in een andere taal.

⁹ Het onderwijsreglement van de Honours Academy is te vinden op:

<https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/honours-academy/onderwijsreglement-honours-academy>

¹⁰ De regels en richtlijnen van deze examencommissie zijn te vinden op

https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/honours-academy/regels-en-richtlijnen-examencommissie-honours-academy?_ga=2.157875258.1677112278.1609835702-1350229663.1597914759

¹¹ De Gedragscode voertaal is vastgesteld door het College van Bestuur op 28 mei 2013 en is te raadplegen op:

<http://www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/gedragscode-voertaal.html>

¹² De Richtlijn Taalbeleid is te vinden op:

<https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/algemeen/taalbeleid-universiteit-leiden>

2.9.3 De onderwijstaal van een vak is opgenomen in de Studiegids.

Artikel 2.10 Kwaliteit

De opleidingen zijn geaccrediteerd door de NVAO¹³ en voldoen aan de kwaliteitseisen die op nationaal en internationaal niveau aan opleidingen worden gesteld. Ook voldoen de opleidingen aan de kwaliteitsstandaarden voor het onderwijs die zijn vastgelegd in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen.²

Hoofdstuk 3 Onderwijsprogramma

Artikel 3.0 Uitzonderingen vanwege overmachtssituaties

3.0.1 Indien het in het geval van een crisis zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling Coördinatie Crisisbeheersing Universiteit Leiden, of andere overmachtssituaties zoals de coronamaatregelen, het niet mogelijk is om aan onderwijseenheden deel te nemen of deze te verzorgen, zoals in deze regeling of in de Studiegids is vastgesteld, zullen wijzigingen hierin tijdig bekend worden gemaakt door het daartoe bevoegde orgaan, in ieder geval op Brightspace, dan wel wordt op Brightspace vermeld via welk ander medium hierover wordt gecommuniceerd.

Artikel 3.1 Verplichte onderwijseenheden

3.1.1 Alle opleidingen omvatten verplichte onderwijseenheden, welke zijn vastgelegd in bijlage 1. Onderdeel van de verplichte onderwijseenheden vormen de vooraf vastgestelde onderwijseenheden waaruit de student verplicht een keuze moet maken.

3.1.2 In de Studiegids wordt de feitelijke vormgeving nader omschreven, te weten de studielast, het niveau,¹⁴ leerdoelen, de inhoud, de tentaminering en de onderwijsvorm van de onderwijseenheden van de onderwijsprogramma's.

Artikel 3.2 Keuzevrijheid

3.2.1 Naast de in artikel 3.1.1 genoemde onderwijseenheden geeft de opleiding studenten een vrije keuzeruimte van minimaal 30 EC. Dit minimum van 30 EC geldt niet voor dubbele bachelorprogramma's. Bij reguliere bachelorprogramma's kan het FB bij uitzondering een kleinere keuzeruimte toestaan op voorwaarde dat de keuzemogelijkheid van studenten dan voldoende tot uiting komt in de keuze voor verschillende (multidisciplinaire) afstudeerrichtingen (i.c. BSc Informatica (richtingen Bio-informatica en Informatica en Economie)).

3.2.2 De student is verplicht zich voor de minor van keuze aan te melden volgens de Richtlijn keuzeruimte en minorstelsel, te vinden op de website Universiteit Leiden.

3.2.3 De samenstelling van het keuzepakket behoeft de goedkeuring van de examencommissie. Bij de beoordeling van de keuze van de student baseert de examencommissie zich uitsluitend op de samenhang en het niveau van het gekozen pakket. Uitzonderingen hierop zijn vastgelegd in bijlage 1. Deze goedkeuring is niet vereist voor erkende minorprogramma's met een omvang van 30 studiepunten

¹³ De [Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie](#)

¹⁴ Conform de 'abstracte structuur' als omschreven in het Kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

van de Universiteit Leiden en voor de door de betrokken instellingen erkende minoren van de TU Delft en de Erasmus Universiteit Rotterdam.

3.2.4 Naast de aan deze universiteit gedoeerde onderwijseenheden komen voor de invulling van de keuzeruimte – onder goedkeuring van de examencommissie – onderwijseenheden verzorgd door een andere Nederlandse of een buitenlandse universiteit dan wel van een andere rechtspersoon met geaccrediteerd initieel hoger onderwijs in aanmerking.

3.2.5 Onderwijseenheden waaraan de student deelneemt in het kader van het Honours College kunnen niet gebruikt worden voor de keuzeruimte.

3.2.6 Een student die is ingeschreven voor de opleiding kan zelf een programma samenstellen uit onderwijseenheden die door een instelling worden verzorgd waaraan een examen is verbonden. Hiervoor is toestemming nodig van de meest van toepassing zijnde examencommissie. Bij het verlenen van de toestemming geeft deze examencommissie tevens aan tot welke opleiding van de instelling dat programma wordt geacht te behoren.¹⁵ Indien nodig wijst het College van Bestuur een examencommissie aan die met de beslissing is belast.

3.2.7 De student aan wie de graad Bachelor of Master in het wetenschappelijk onderwijs is verleend en die voldoet aan de gestelde eisen inzake voldoende verwantschap, kan worden ingeschreven met alleen het oogmerk de educatieve module te volgen en af te ronden teneinde daarmee een beperkte tweedegraads bevoegdheid te behalen.

3.2.8 In afwijking van het gestelde in 3.2.2 kan een minor niet worden gekozen indien de inhoud van de minor geheel of gedeeltelijk overeenkomt met verplichte onderwijseenheden van de opleiding. Bij beperkte overlap zal de examencommissie een vervangende onderwijseenheid aanwijzen.

Artikel 3.3 Praktische oefeningen

3.3.1 Bij elk van de in bijlage 1 en/of Studiegids vermelde onderwijseenheden is aangegeven welke praktische oefeningen zij omvatten, welke de aard en de omvang is van de werkzaamheden van de student, alsmede of deelname aan die praktische oefeningen verplicht is met het oog op de toelating tot het afleggen van (andere onderdelen) van het tentamen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie vrijstelling van die verplichting te verlenen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen.

3.3.2 In bijlage 1 en de Studiegids staan omvang en studielast van het eindwerkstuk/scriptie/afstudeerverslag/eindwerk van een opleiding beschreven; daarbij zijn de normen vermeld waaraan het eindwerkstuk/scriptie/afstudeerverslag/eindwerk van een opleiding moet voldoen.

3.3.3 De examencommissie dient vooraf goedkeuring te verlenen indien een (deel van een) praktische oefening extern wordt uitgevoerd; de examencommissie zal dan eveneens bepalen welke examinator het contact met de externe begeleider onderhoudt.

Artikel 3.4 Deelname aan tentamens en onderwijseenheden

Artikel 3.4.1 Deelname aan onderwijseenheden

3.4.1.1 De student dient zich in te schrijven voor de onderwijseenheid volgens het geldende inschrijfprotocol¹⁶. Dit betekent dat de student zich in MyStudymap inschrijft voor een onderwijseenheid en daarbij de activiteiten aanvinkt waar de student aan mee wil doen (hoorcollege, werkcollege,

¹⁵ Overeenkomstig artikel 7.3j van de WHW ('vrij onderwijsprogramma in het wetenschappelijk onderwijs').

¹⁶ <http://www.student.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/ul2student/student-registration/protocol-inschrijven-voor-onderwijs-en-tentamens-universiteit-leiden.pdf>

praktische oefening en tentamen). Inschrijven kan tot uiterlijk vijf kalenderdagen voor aanvang. Voor sommige onderwijseenheden geldt de termijn zoals is bepaald in de beschrijving van de onderwijseenheid in de Studiegids en in artikel 3.4.1.4. Voor de inschrijving voor het tentamen geldt een afwijkende termijn zoals is bepaald in artikel 3.4.2.

3.4.1.2 De eerstejaars bachelor studenten worden voor alle onderwijseenheden inclusief het tentamen, in de zin van artikel 3.4.1.1, van het eerste semester óf voor bepaalde opleidingen voor die van het gehele academisch jaar, automatisch ingedeeld en ingeschreven door de onderwijsadministratie van hun opleiding.

3.4.1.3 In geval van een onderwijseenheid met een beperkt aantal deelnemers, vindt deelname plaats in volgorde van inschrijving. Voor de bij de opleiding ingeschreven studenten is, bij tijdige inschrijving, plaatsing gegarandeerd bij de onderwijseenheden die behoren tot het verplichte curriculum van de opleiding.

3.4.1.4 In afwijking van artikel 3.4.1.1 geldt voor bepaalde onderwijseenheden met goedkeuring van het faculteitsbestuur een andere inschrijftermijn (veertien of achtentwintig dagen). De desbetreffende onderwijseenheid en de bijbehorende inschrijftermijn staan in de Studiegids.

3.4.1.5 De student die zich niet tijdig heeft ingeschreven kan zich melden bij het onderwijsbureau van de faculteit waarvan de opleiding onderdeel uitmaakt. In het geldende inschrijfprotocol staan de opgesomde omstandigheden op grond waarvan de student in afwijking van artikel 3.4.1.1 kan worden ingeschreven.

Artikel 3.4.2 Deelname aan tentamens en deeltentamens

3.4.2.1 Voor deelname aan het tentamen of aan het deeltentamen is vereist dat de student zich inschrijft tot **uiterlijk tien kalenderdagen** voor aanvang van het tentamen of het deeltentamen.

3.4.2.2 Voor deelname aan de tweede tentamengelegenheid van dezelfde onderwijseenheid in het lopende studiejaar is vereist dat de student zich inschrijft tot **uiterlijk vijf kalenderdagen** voor de aanvang van het tentamen of het deeltentamen. Deze termijn geldt ook voor de situatie als bedoeld in artikel 4.6.2.

3.4.2.3 De student die zich niet tijdig heeft ingeschreven voor een tentamen volgens het geldende inschrijfprotocol kan zich melden bij het onderwijsbureau van de faculteit waarvan de opleiding onderdeel uitmaakt. In het geldende inschrijfprotocol staan de opgesomde omstandigheden op grond waarvan de student in afwijking van de artikelen 3.4.2.1 en 3.4.2.2 kan worden ingeschreven.

3.4.2.4 De student die zich niet tijdig heeft ingeschreven volgens het geldende inschrijfprotocol kan zich melden bij het onderwijsbureau van de faculteit waarvan de opleiding onderdeel uitmaakt.

Artikel 3.5 Verspreiding studiematerialen

3.5.1 Het is de student niet toegestaan foto's, audio- of video-opnames van colleges en onderwijsgerelateerde gesprekken, waaronder de nabesprekingen van tentamens (met inbegrip van tentamenopgaven en antwoordmodellen), te maken zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de desbetreffende docent. Indien toestemming wordt verleend, is de student slechts gerechtigd de opname voor eigen gebruik te benutten; verspreiding of publicatie van de opname op welke wijze dan ook is niet toegestaan. De student heeft geen zelfstandige zeggenschap over deze materialen, tenzij de universiteit deze expliciet aan de student heeft toegekend.

3.5.2 Het is de student niet toegestaan op welke wijze dan ook studiematerialen, waaronder video-opnamen zoals vermeld in artikel 3.5.3, te verspreiden of te publiceren. De student is slechts gerechtigd de materialen voor eigen gebruik te benutten.

3.5.3 Het is de student niet toegestaan inbreuk te maken op de intellectuele eigendomsrechten van de universiteit, van derden of van degene met wie licentie afspraken zijn gemaakt.

3.5.4 De instelling kan, als zij dit wenselijk acht, een video-opname van een college of collegereeks maken en deze aan studenten van de instelling ter beschikking stellen ter ondersteuning van zelfstudie. De docent maakt aan het begin van een op te nemen college hiervan melding bij de aanwezige studenten. Deze video-opnamen zijn alleen voor eigen gebruik tijdens de zelfstudie en mogen op geen enkele wijze in geheel of gedeeltes worden verspreid of voor andere doeleinden worden gebruikt. Het feit dat een video-opname wordt of is gemaakt, ontslaat studenten niet van een eventueel opgelegde aanwezigheidseis.

Hoofdstuk 4 Tentamens en examens

Artikel 4.0 Uitzonderingen vanwege overmachtssituaties

4.0.1 Indien het in het geval van een crisis zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling Coördinatie Crisisbeheersing Universiteit Leiden, of andere overmachtssituaties zoals de coronamaatregelen, niet mogelijk is om tentamens en examens aan te bieden in de vorm en op het moment, zoals in deze regeling of in de Studiegids is vastgelegd, zullen wijzigingen hierin tijdig bekend worden gemaakt door het daartoe bevoegde orgaan, in ieder geval op Brightspace dan wel wordt op Brightspace vermeld via welk ander medium hierover wordt gecommuniceerd.

Artikel 4.1 Tentamengelegenheid

4.1.1 Tweemaal per studiejaar wordt de gelegenheid geboden tot het afleggen van het tentamen verbonden aan elk van de onderwijseenheden die in dat jaar worden aangeboden. Voor praktische oefeningen bepaalt de examencommissie de wijze van herkansing.

4.1.2 Het faculteitsbestuur draagt zorg voor de praktische organisatie van de tentamens en examens en ziet er op toe, zo nodig door surveillance, dat de tentamens en examens in goede orde verlopen. Indien gebruik wordt gemaakt van surveillance op afstand gebeurt dit volgens het Protocol Surveillance op Afstand.

4.1.3 Indien deelname aan een praktische oefening een voorwaarde is voor het succesvol afronden van een tentamen, als bedoeld in 4.1.1, dan is dit vastgelegd in de Studiegids. In dergelijke gevallen is deelname aan een tentamen uitsluitend mogelijk indien de praktische oefening met goed gevolg is afgelegd, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie om anders te besluiten.

4.1.4 Indien het cijfer van een onderwijseenheid samengesteld wordt uit meerdere deeltentamens kan afgeweken worden van het aantal kansen zoals bedoeld in 4.1.1, met dien verstande dat de student minimaal in staat wordt gesteld om in de herkansing het vak alsnog met een voldoende af te sluiten door een tentamen dat representatief is voor het gevolgde vak. Indien hier sprake van is wordt dit vastgelegd in de Studiegids.

4.1.5 In overeenstemming met artikel 7.13, tweede lid sub h van de wet zijn in de Studiegids de tentamendata opgenomen, dan wel is in de Studiegids een hyperlink opgenomen naar elders (online) gepubliceerde tentamendata.

4.1.6 Deelname aan een tweede tentamengelegenheid kan door regels van de examencommissie aan voorwaarden verbonden zijn. Waar van toepassing zijn deze regels opgenomen in de Regels en Richtlijnen van de Examencommissies.

4.1.7 In bijzondere gevallen kan de examencommissie een student op diens verzoek in afwijking van artikel 4.4.1, een extra tentamengelegenheid toestaan.

4.1.8 Gedurende een bacheloropleiding heeft een student eenmaal de gelegenheid een tentamen dat met goed gevolg is afgelegd, opnieuw af te leggen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie hiervan - in uitzonderlijke, individuele gevallen op verzoek van de student - af te wijken. Hiervoor geldt dat een voldoende resultaat alleen opnieuw kan worden afgelegd in hetzelfde studiejaar waarin dit resultaat is behaald. Bij deze eenmalige herkansing geldt het hoogst behaalde resultaat. Het in de eerste volzin bedoelde tentamen kan uit meerdere deeltentamens bestaan. Inschrijving hiervoor verloopt overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 3.4.1.1 en 3.4.2.2.

4.1.9 Van de mogelijkheid in artikel 4.1.8 tot het opnieuw afleggen is uitgesloten:

- een mondeling tentamen;
- een praktische oefening;
- een minor of onderdelen daarvan, volgens het erkende minoraanbod zoals opgenomen in de Studiegids;
- een met goed gevolg afgelegd tentamen bij een andere instelling dan de Universiteit Leiden.

4.1.10 Wanneer een onderwijseenheid deel uitmaakt van meerdere opleidingen heeft de student eenmaal de gelegenheid het betreffende voldoende resultaat voor het bij die onderwijseenheid behorende tentamen opnieuw af te leggen.

Artikel 4.2 Verplichte volgorde

4.2.1 De verplichte volgorde van het afleggen van tentamens is vermeld in bijlage 1. Aan tentamens waarvoor een verplichte volgorde geldt, kan pas worden deelgenomen indien de tentamens van een of meerdere andere onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd.

4.2.2 Voor de onderwijseenheden en de tentamens waarmee deze worden afgesloten die in een bepaalde volgorde moeten worden doorlopen, kan de examencommissie in bijzondere gevallen op schriftelijk en gemotiveerd verzoek van de student een andere volgorde bepalen.

Artikel 4.3 Vorm van de tentamens

4.3.1 In de Studiegids staat vermeld of het tentamen, dan wel de deeltentamens, van een onderwijseenheid schriftelijk, digitaal, of mondeling, of een combinatie hiervan, dan wel op een andere wijze wordt afgelegd.

4.3.2 De gang van zaken bij tentaminering en de richtlijnen en aanwijzingen, zoals bedoeld in artikel 7.12b, eerste lid, onder b in de wet, om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen, staan beschreven in de 'Regels en Richtlijnen van de examencommissie'. ex artikel 7.12b van de WHW.

4.3.3 Aan studenten met een handicap of chronische ziekte wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. Deze aanpassingen mogen niet van invloed zijn op de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een tentamen. De

examencommissie wint zo nodig, als bedoeld in het Protocol studeren met een functiebeperking¹⁷, deskundig advies in alvorens te beslissen.

4.3.4 In bijzondere gevallen kan op verzoek van de student de examencommissie, binnen de kaders van de Onderwijs- en Examenregeling, toestaan dat een tentamen op een andere wijze wordt afgelegd dan in de Studiegids is vastgelegd.

4.3.5 De tentaminering vindt plaats in de voor de betreffende opleiding in de Onderwijs- en Examenregeling vastgelegde onderwijstalen¹⁸. De examencommissie kan toestaan dat, op verzoek van de student, de tentaminering plaatsvindt in een andere taal.

Artikel 4.4 Mondelinge tentamens

4.4.1 Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.

4.4.2 Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar, tenzij de examencommissie in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bedenkingen heeft.

4.4.3 Van een mondeling tentamen kan met toestemming van de student door de examinator een video worden opgenomen. Deze kan, met als doel de beoordeling van de student, worden voorgelegd aan een tweede examinator.

Artikel 4.5 Regels en Richtlijnen examencommissie

4.5.1 Conform artikel 7.12b, derde lid, van de wet stelt de examencommissie regels – de Regels en Richtlijnen van de Examencommissies – vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.

4.5.2 De commissie draagt er zorg voor dat het recht van de student om beroep in te stellen tegen beslissingen van de examencommissie of de examinatoren is gewaarborgd.

Artikel 4.6 Oordeel

4.6.1 De examinator stelt zo snel mogelijk na het afnemen van een mondeling tentamen het oordeel vast. De student krijgt hierover een bericht uit het universitair studievoortgangssysteem.

4.6.2 Binnen vijftien werkdagen na de dag waarop het tentamen of het deeltentamen is afgenomen stelt de examinator het oordeel over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen tentamen of deeltentamen vast. De uitslag wordt, binnen dezelfde 15 werkdagen, bekend gemaakt aan de student. Het eindoordeel wordt vastgelegd in het universitaire studievoortgangssysteem. De student krijgt hierover een bericht via het universitair studievoortgangssysteem. Het oordeel is uiterlijk vijf werkdagen voor de daaropvolgende gelegenheid van hetzelfde tentamen bekend.

4.6.3 Het cijfer van een praktische oefening wordt bekendgemaakt via het universitaire studievoortgangssysteem binnen vijftien werkdagen na de dag waarop aan het laatste onderdeel is deelgenomen, dan wel een verslag van werkzaamheden is ingeleverd bij de examinator.

¹⁷ Het Protocol studeren met een functiebeperking is door het College van Bestuur vastgesteld op 29 mei 2012 en te raadplegen op: <https://www.organisatiegids.universiteitleid.nl/reglementen/algemeen/protocol-studeren-met-een-functiebeperking>

¹⁸ De Gedragscode voertaal is vastgesteld door het College van Bestuur op 28 mei 2013 en is te raadplegen op: <https://www.organisatiegids.universiteitleid.nl/binaries/content/assets/ul2staff/reglementen/onderwijs/gedragscode-voertaal.pdf>

4.6.4 Wanneer niet aan de in 4.6.2, 4.6.3 en 4.6.4 vermelde termijnen van respectievelijk vijftien en vijf werkdagen kan worden voldaan, dan wordt de student hiervan op de hoogte gesteld via een bericht op het u-mailadres van de student voordat de termijn verlopen is. In dit bericht is opgenomen op welke (uiterste) datum het oordeel bekend wordt gemaakt.

4.6.5 De uitslag van het tentamen wordt uitgedrukt in een geheel of half getal, tussen 1,0 tot 10,0, beide grenzen inbegrepen. De uitslag van het tentamen wordt niet uitgedrukt in een getal tussen 5,0 en 6,0.

4.6.6 Het tentamen is met goed gevolg afgelegd als de uitslag 6,0 of hoger is.

4.6.7 Op het schriftelijke of digitale bewijsstuk van de uitslag van een tentamen wordt de student gewezen op het inzagerecht bedoeld in Artikel 4.8 en op de beroepsprocedure.

4.6.8 De examencommissie kan regels opstellen waaruit blijkt onder welke voorwaarden zij gebruik zal maken van de haar in art. 7.12b, derde lid, van de wet gegeven bevoegdheid om te bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg behoeft te worden afgelegd, en/of onder welke voorwaarden de resultaten van deeltentamens elkaar kunnen compenseren. Deze regels zijn opgenomen in de Regels en Richtlijnen van de Examencommissies.

Artikel 4.7 Geldigheidsduur tentamens

4.7.1 Het faculteitsbestuur kan de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens beperken, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie die geldigheidsduur in een individueel geval te verlengen. De geldigheidsduur van een met goed gevolg afgelegd tentamen kan uitsluitend worden beperkt, indien de getentamineerde kennis of het getentamineerde inzicht aantoonbaar verouderd is, of indien de getentamineerde vaardigheden aantoonbaar verouderd zijn.

4.7.2 De examencommissie kan voor tentamens waarvoor de geldigheidsduur beperkt is conform de in de Regels en Richtlijnen opgenomen criteria, op verzoek van de student, de geldigheidsduur voor een door haar te bepalen periode verlengen. In geval van bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 7.51, tweede lid van de wet handelt de examencommissie conform het bepaalde hierover in artikel 7.10, vierde lid van de wet.

4.7.3 De op grond van 4.7.1 beperkte geldigheidsduur gaat in op 1 september van het studiejaar volgend op dat waarin het cijfer is behaald of de vrijstelling is verleend.

Artikel 4.8 Inzagerecht en nabespreking

4.8.1 Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen direct na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk of digitaal tentamen en in ieder geval voordat de herkansing plaatsvindt, heeft de student recht op inzage en nabespreking van diens beoordeelde werk.

4.8.2 Binnen de in 4.8.1 genoemde termijn kan kennis worden genomen van de vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden. Fotograferen of anderszins kopiëren van de examenvragen, - antwoorden en de beoordelingsschema's is niet toegestaan zonder uitdrukkelijke toestemming van de examinator.

4.8.3 In de Studiegids of de digitale onderwijsleeromgeving wordt bekendgemaakt op welke wijze en op welk tijdstip de inzage en de nabespreking van het tentamen plaatsvinden.

4.8.4 De examencommissie heeft de bevoegdheid te bepalen of de inzage en de nabespreking collectief dan wel individueel plaatsvinden.

4.8.5 De inzage en nabespreking geschieden op een door de examinator te bepalen plaats en tijdstip.

4.8.6 Minimaal vijf werkdagen voor het hertentamen plaatsvindt is er gelegenheid tot inzage.

4.8.7 Indien de betrokkene aantoont door overmacht verhinderd te zijn of te zijn geweest voor de inzage en de nabespreking dan wordt hem/haar een andere gelegenheid geboden, zo mogelijk binnen de in 4.8.1 genoemde termijn.

Artikel 4.9 Vrijstelling van tentamens en/of praktische oefeningen

4.9.1 De examencommissie kan de student op diens verzoek, gehoord de desbetreffende examinerator, vrijstelling verlenen van het afleggen van één of meer tentamens of van deelname aan praktische oefeningen, indien de student:

- een qua inhoud en niveau overeenkomstige onderwijseenheid van een universitaire of hogere beroepsopleiding heeft voltooid, dan wel
- aantoont door werk- of beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken met betrekking tot de desbetreffende onderwijseenheid, dan wel
- met goed gevolg het Pre-University College heeft voltooid; de examencommissie bepaalt in dit geval voor welke onderwijseenheid of welke onderwijseenheden vrijstelling wordt verleend.

4.9.2 Indien het onderwijseenheden van de minor betreft neemt de verantwoordelijke examencommissie pas een beslissing over het al dan niet verlenen van een vrijstelling nadat de examencommissie van de opleiding die de minor verzorgt, is gehoord.

Artikel 4.10 Examen

4.10.1 De examencommissie reikt een getuigschrift uit wanneer blijkt dat het examen met goed gevolg is afgelegd.

4.10.2 De examencommissie kan zelf een tot het examen behorend onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus instellen en de uitkomsten daarvan beoordelen.

4.10.3 Het getuigschrift wordt niet uitgereikt eerder dan nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen (waaronder het voldoen aan de verplichting tot het betalen van collegegeld) voor de afgifte is voldaan. Per examen wordt één getuigschrift uitgereikt. Op het getuigschrift wordt vermeld dat de opleiding dan wel de afstudeerrichting is verzorgd door de Universiteit Leiden.

4.10.4 Overeenkomstig de regeling¹⁹ als bedoeld in artikel 7.11, derde lid, van de wet kan degene die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift de examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan mits de inschrijvingsduur voor de desbetreffende opleiding van vier jaar niet wordt overschreden.

4.10.5 Dit verzoek moet worden ingediend binnen vijf werkdagen nadat de student op de hoogte is gebracht van de uitslag van het examen. Bij dit verzoek geeft de student aan wanneer die het getuigschrift wil ontvangen.

4.10.6 De examencommissie kan het verzoek tevens inwilligen indien het niet inwilligen van het verzoek zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

4.10.7 Aan het getuigschrift wordt een in het Nederlands of in het Engels gesteld supplement toegevoegd dat voldoet aan het Europese overeengekomen standaardformat, inclusief de

¹⁹ Regeling uitstel afstuderen Universiteit Leiden is te raadplegen op:
<https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/algemeen/regeling-uitstel-afstuderen-universiteit-leiden>

beoordelingstabel die van toepassing is voor de opleiding. Tezamen met het getuigschrift wordt een vertaling van het getuigschrift en een certificaat in het Latijn uitgereikt.

4.10.8 De getuigschriften voor het bachelordiploma worden ten minste tweemaal per studiejaar uitgereikt.

4.10.9 De getuigschriften voor het propedeutisch diploma worden aan studenten, die in 2019-20 of eerder instroomden en die vervolgens niet (tijdelijk) uitgeschreven zijn geweest uit de opleiding, op aanvraag van de student door de studentenadministratie verstrekt namens de examencommissie.

Artikel 4.11 Graadverlening

4.11.1 Aan degene die het bachelorexamen met goed gevolg heeft afgelegd wordt de graad Bachelor verleend met de toevoeging 'of Science'.

4.11.2 De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen aangetekend.

Artikel 4.12 Judicia

4.12.1 Aan de uitslag van een examen is een judicium verbonden.

4.12.2 Uitgangspunt voor de bepaling van het judicium is het gewogen gemiddelde van de behaalde cijfers van alle tentamens die tot het examen behoren, met uitzondering van die tentamens waarvoor vrijstelling is toegekend of die waarvoor slechts een bewijs van deelname is geregistreerd. Onderwijseenheden die bij andere opleidingen, waaronder buitenlandse, zijn gevolgd dienen te zijn goedgekeurd door de examencommissie.

4.12.3 Het gewogen gemiddelde van alle cijfers wordt bepaald door van elke onderwijseenheid het aantal studiepunten (EC) te vermenigvuldigen met het voor dat onderdeel toegekende cijfer, de uitkomsten hiervan op te tellen en het resultaat daarvan te delen door het aantal behaalde studiepunten.

4.12.4 Onverminderd het bepaalde in 4.12.6 en 4.12.7 wordt op het getuigschrift en op het diploma-supplement het predicaat 'cum laude' vermeld indien voldaan is aan de volgende eisen.

Voor het bachelorexamen geldt:

- een student heeft als gewogen gemiddelde 8,0 of hoger behaald;
- niet meer dan 1 vak uit de propedeutische fase heeft een voldoende cijfer lager dan een 7,0;
- alle tweede- en derdejaars vakken dienen met ten minste een 7,0 te zijn afgerond;
- de student heeft maximaal 3 herkansingen gedaan;
- voor het eindwerk van een bacheloropleiding (praktisch werk, verslag en mondelinge presentatie) is minimaal een (gewogen gemiddelde van) 8,0 behaald; en
- het bachelorexamen is binnen vier studiejaar behaald.

Voor deeltijdopleidingen stelt de examencommissie overeenkomstige eisen naar rato van het aantal studiejaar voor deze opleiding vast.

4.12.5 Onverminderd het bepaalde in 4.12.6 en 4.12.7 wordt op het getuigschrift en op het diploma-supplement het predicaat 'summa cum laude' vermeld indien voldaan is aan volgende eisen.

Voor het bachelorexamen geldt:

- een student heeft als gewogen gemiddelde 9,0 of hoger behaald;
- niet meer dan 1 vak uit de propedeutische fase heeft een voldoende cijfer lager dan een 8,0;
- alle tweede- en derdejaars vakken dienen met ten minste een 8,0 te zijn afgerond;
- de student heeft maximaal 3 herkansingen gedaan;

- voor het eindwerk van een bacheloropleiding (praktisch werk, verslag en mondelinge presentatie) is minimaal een (gewogen gemiddelde van) 9,0 behaald; en
- het bachelorexamen is binnen drie studiejaar behaald.

Voor deeltijdopleidingen stelt de examencommissie overeenkomstige eisen naar rato van het aantal studiejaar voor deze opleiding vast.

4.12.6 De examencommissie kan besluiten in andere, bijzondere gevallen een predicaat te verlenen, mits het gewogen gemiddelde niet meer dan 0,5 punt afwijkt van het in het vierde dan wel vijfde lid bepaalde. Daarbij valt te denken aan aspecten zoals de ontwikkeling die de student tijdens de opleiding heeft doorgemaakt, bepaalde uitzonderlijke prestaties die de student geleverd heeft in het eindwerkstuk of scriptie of andere relevante bijzondere omstandigheden.

4.12.7 Ingeval de student een ordemaatregel, als omschreven in de Regels en Richtlijnen, is opgelegd wegens een onregelmatigheid, fraude of plagiaat, wordt geen predicaat verleend, tenzij de examencommissie anders beslist.

Hoofdstuk 5 Toegang en toelating tot de opleiding voor studiejaar 2025-2026

Artikel 5.1 Rechtstreekse toegang

5.1.1 Rechtstreekse toegang tot de opleiding hebben degenen die voldoen aan de voorwaarden genoemd in de artikelen 7.24 en 7.25 van de wet, met dien verstande dat voor opleidingen met een numerus fixus de selectiecriteria en procedure van kracht zijn zoals opgenomen in artikel 5.3.2 en 5.3.3.

5.1.2 De voorwaarden voor inschrijving voor bacheloropleidingen waarvoor geen selectieprocedure is ingesteld, zijn vastgelegd in de regeling inschrijving, college- en examengeld²⁰ van de Universiteit Leiden.

5.1.3 Het College van Bestuur kan de inschrijving in bepaalde in de wet omschreven gevallen weigeren door gebruik te maken van zijn bevoegdheid krachtens de tweede en derde volzin van artikel 7.28, eerste lid, van de wet.

5.1.4 Indien het College van Bestuur op grond van artikel 7.53 van de wet voor de opleiding een beperking eerste inschrijving heeft vastgesteld, is de in artikel 5.3.2 en 5.3.3. beschreven procedure van toepassing.

Artikel 5.2 Toelating

5.2.1 Toelating met hbo-propedeuse en graad Associate degree

Op grond van artikel 7.28, lid 1a van de wet wordt van de bezitter van een graad Associate degree of van de bezitter van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een hogeschool het volgende vereist:

De student moet aantonen dat die beschikt over kennis, inzicht en vaardigheden om de bacheloropleiding met goed gevolg af te ronden. Dit kan worden aangetoond door:

Bio-Farmaceutische Wetenschappen	vwo-certificaten Wiskunde B, Natuurkunde, Scheikunde en Biologie Een bezitter van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen hbo Biologie en Medisch Laboratorium Onderzoek of hbo Chemie wordt eveneens als toelaatbaar aangemerkt met havo- of vwo-certificaten voor de vakken Wiskunde B, Natuurkunde, Scheikunde en Biologie.
Biologie	vwo-certificaten Wiskunde A of B, Scheikunde, Natuurkunde en Biologie
Data Science and Artificial Intelligence	vwo-certificaat Wiskunde B

20. De Regeling Inschrijving, college- en examengeld is te raadplegen op:
<https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/algemeen/inschrijving-college--en-examengeld?cf=universiteit&cd=gast>

Informatica	vwo-certificaat Wiskunde B
Natuurkunde	Een propedeutisch getuigschrift van een bèta-georiënteerde hbo-, dan wel ad-opleiding ²¹ en de vwo-certificaten Wiskunde B en Natuurkunde
Sterrenkunde	Een propedeutisch getuigschrift van een bèta-georiënteerde hbo-, dan wel ad-opleiding ²² en de vwo-certificaten Wiskunde B en Natuurkunde
Wiskunde	vwo-certificaat Wiskunde B

Indien de kandidaat niet beschikt over de genoemde vooropleiding en/of vwo-certificaten, dan beoordeelt de toelatingscommissie van de bacheloropleiding of de kandidaat op andere wijze aan de eisen heeft voldaan.

Voor Engelstalige bacheloropleidingen moet de student voldoen aan het Engelse taalniveau dat kan worden aangetoond met een van de volgende tests:

- IELTS 6.0, waarbij iedere afzonderlijke deelscore minimaal een 6.0 bedraagt;
- TOEFL (internet based) 80, waarbij iedere afzonderlijke deelscore minimaal 20 bedraagt.
- Cambridge English Exam C2 Proficiency of C1 Advanced; waarbij iedere afzonderlijke deelscore 169 bedraagt;

5.2.2 Gelijkwaardige vooropleiding

Degene die niet in het bezit is van een VWO-diploma, behaald na 2007, kan

- krachtens de wet worden ingeschreven op grond van een ander diploma (artikel 7.28 van de wet), mits is voldaan aan de nadere vooropleidingseisen.
- met een VWO-diploma oude stijl worden ingeschreven, mits is voldaan aan de nadere vooropleidingseisen.

Indien niet is voldaan aan de nadere vooropleidingseisen zal een toets worden opgelegd in de vakken, genoemd in artikel 5.2.3.1 op het niveau van het VWO-eindexamen in het profiel dat directe toegang geeft.

5.2.3 Nadere vooropleidingseisen en deficiënties

5.2.3.1 Krachtens de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 3 april 2014, nr. 540459 inzake de toelating tot het hoger onderwijs²³ zijn de volgende nadere vooropleidingseisen van toepassing:

Bio-Farmaceutische Wetenschappen: profiel Natuur en Techniek met aanvulling Biologie, profiel Natuur en Gezondheid met aanvulling wiskunde B en natuurkunde, of profiel Economie en Maatschappij met aanvulling Biologie, Natuurkunde, wiskunde B en Scheikunde.

Biologie: profiel Natuur en Gezondheid met natuurkunde of profiel Natuur en Techniek met aanvulling Biologie.

²¹ Hieronder vallen de hbo- en ad-opleidingen die in het [RATHO](#) zijn aangemerkt als opleiding in de technieksector.

²² Hieronder vallen de hbo- en ad-opleidingen die in het [RATHO](#) zijn aangemerkt als opleiding in de technieksector.

²³ De Regeling nr. 540459 is te raadplegen op: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-11514.html>

Data Science and Artificial Intelligence: profiel Natuur en Techniek of een van de andere profielen met aanvulling Wiskunde B.

Informatica: profiel Natuur en Techniek of een van de andere profielen met aanvulling Wiskunde B.

Natuurkunde: profiel Natuur en Techniek of een van de andere profielen met aanvulling Wiskunde B alsmede Natuurkunde.

Sterrenkunde: profiel Natuur en Techniek of een van de andere profielen met aanvulling Wiskunde B alsmede Natuurkunde.

Wiskunde: profiel Natuur en Techniek of een van de andere profielen met aanvulling Wiskunde B.

5.2.3.2 Deficiënties in de vooropleiding in de genoemde vakken worden weggenomen door het afleggen van desbetreffende toetsen op het niveau van het vereiste vwo-eindexamenprofiel.

5.2.4 Nederlandse taal en Engelse taal

5.2.4.1 Alleen van toepassing voor Nederlandstalige bachelors en afstudeerrichtingen: Studenten voor wie het Nederlands niet de moedertaal is kunnen voldoen aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal door het met goed gevolg afleggen van het examen niveau TUL-halfgevorderd dan wel Staatsexamen Nt2 Programma II. Het TUL examen wordt georganiseerd door de Universiteit Leiden. Met het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal, niveau Educatief Startbekwaam of niveau Educatief Professioneel kan eveneens worden voldaan aan de eis. Een diploma van de Internationale School dan wel vergelijkbare in Nederland verzorgde internationale opleidingen wordt beschouwd als een buiten Nederland afgegeven diploma. Houders van een Internationaal Baccalaureate (IB) Diploma met Nederlands A of met Nederlands B HL zijn uitgezonderd van de Nederlandse taaleis. Voor studenten voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, maar die een opleiding in het voorbereidend of hoger onderwijs in het Nederlands heeft afgerond, is bovenstaande niet van toepassing.

5.2.4.2 De examencommissie kan in bijzondere gevallen vrijstelling verlenen van het onder 5.2.4.1 bedoelde examen.

5.2.4.3 Alleen van toepassing voor Engelstalige bachelors en afstudeerrichtingen: bezitters van een buiten Nederland afgegeven diploma voldoen aan de eis inzake voldoende beheersing van de Engelse taal indien zij beschikken over één van de volgende diploma's :

- Een diploma van een in het Engels onderwezen International Baccalaureate (of een IB diploma met "English A");
- Een diploma middelbaar (of hoger) onderwijs voltooid in Australië, Canada (met uitzondering van Franstalige opleidingen in Canada), Duitsland, Ierland, Malta, Nieuw Zeeland, Singapore, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten of Zuid-Afrika.
- Een diploma van een in het Engels onderwezen universitaire opleiding voltooid aan een Nederlandse researchuniversiteit;
- Een diploma van een in het Engels onderwezen opleiding in het hoger beroepsonderwijs voltooid aan een Nederlandse hogeschool.

5.2.4.4 Alleen van toepassing voor Engelstalige bachelors en afstudeerrichtingen: Bezitters van een Nederlands diploma voldoen aan de eis inzake voldoende beheersing van de Engelse taal indien zij beschikken over een VWO-diploma.

5.2.4.5 Alleen van toepassing voor Engelstalige bachelors en afstudeerrichtingen: Indien de student niet voldoet aan de vereisten onder 5.2.4.3 of 5.2.4.4 kan het taalniveau worden aangetoond met een van de volgende tests:

- IELTS; minimum 6.0, waarbij iedere afzonderlijke deelscore minimaal een 6.0 bedraagt;
- TOEFL: internet-test minimum 80, waarbij iedere afzonderlijke deelscore minimaal 20 bedraagt.
- Cambridge English Exam C2 Proficiency of C1 Advanced; waarbij iedere afzonderlijke deelscore 169 bedraagt; Bij de aanmelding voor de opleiding mag de toets niet langer dan twee jaar geleden zijn afgelegd.

5.2.5 Colloquium Doctum

Om vast te stellen of personen die niet voldoen aan de vooropleidingseisen zoals vermeld in de wet, blijkt geven van geschiktheid voor het onderwijs in een van de genoemde opleidingen kunnen toetsen worden opgelegd. Het toelatingsonderzoek, bedoeld in artikel 7.29 van de wet, heeft betrekking op de volgende vakken op het door de opleiding nader te bepalen niveau:

- Nederlands 6 vwo
- Engels 6 vwo
- Biologie 6 vwo
- Natuurkunde 6 vwo
- Scheikunde 6 vwo
- Wiskunde A of B 6 vwo

Van de kandidaten wordt verwacht dat zij kunnen aantonen de leerstof van een gangbaar leerboek voor het vwo in zijn geheel te beheersen. Het aantal op te leggen toetsen hangt af van de bacheloropleiding en de genoten vooropleiding. Ook factoren als werkervaring zullen mede bepalend zijn.

Hoofdstuk 6 Studiebegeleiding en studieadvies

Artikel 6.1 Studievoortgangadministratie

6.1.1 De Science Studenten Administratie van de faculteit registreert de individuele studieresultaten van de studenten.

6.1.2 De student kan op elk gewenst moment zijn/haar studieresultaten inzien in het universitaire studievoortgangssysteem.

6.1.3 Met ingang van het tweede jaar van inschrijving vraagt de opleiding elke student jaarlijks een studieplan in te dienen waaruit blijkt welke tentamens de student voornemens is af te leggen en aan welke voor de opleiding relevante extracurriculaire activiteiten en door het College van Bestuur erkende nevenactiviteiten de student voornemens is deel te nemen.

Artikel 6.2 Introductie en begeleiding

De opleiding draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding en ten behoeve van de studievoortgang, zoals vastgelegd in de Regeling Bindend Studieadvies Universiteit Leiden.²⁴

²⁴ De Regeling bindend studieadvies is te raadplegen op:
<https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/algemeen/regeling-bindend-studieadvies>

Artikel 6.3 Studieadvies

6.3.1 In diens eerste jaar van inschrijving krijgt elke student advies over de voortzetting van diens opleiding. De examencommissie is door het faculteitsbestuur gemandateerd tot het uitbrengen van het studieadvies. Voor informatie over de eisen, het aantal malen dat en de tijdstippen waarop dit gebeurt, alsmede voor de consequenties die daaraan worden of kunnen worden verbonden, wordt verwezen naar de Regeling Bindend Studieadvies Universiteit Leiden zoals die geldt in het betrokken studiejaar en naar 6.3.2.

6.3.2 De opleiding Bio-Farmaceutische Wetenschappen en de opleiding Wiskunde hanteren aanvullende eisen ten aanzien van het behalen van onderdelen voor het studieadvies, genoemd in 6.3.1, deze eisen staan benoemd in bijlage 1.

6.3.3 Een bindend negatief advies waaraan een afwijzing is verbonden geldt uitsluitend voor de opleiding en bijbehorende afstudeerrichtingen waarvoor de student ingeschreven staat. Het bindend studieadvies geldt tevens voor die bacheloropleiding waarmee de bacheloropleiding de propedeutische fase gemeen heeft.

6.3.4 Desgevraagd krijgt de student een mondelinge toelichting op het advies en informatie over de voortzetting van diens studie binnen of buiten de faculteit en over eventuele andere opleidingsmogelijkheden.

Artikel 6.4 Begeleiding van scriptie/eindwerkstuk/afstudeerverslag/eindwerk van een opleiding

6.4.1 De student maakt met de eerste beoordelaar een planning voor het afstudeerverslag. Deze planning is afgeleid van de studielast die voor deze onderwijseenheid in de Studiegids is vastgelegd.

6.4.2 In de planning bedoeld in 6.4.1 is tevens de frequentie van de begeleiding en de wijze waarop de begeleiding wordt gegeven vastgelegd.

Artikel 6.5 Topsport en andere culturele of maatschappelijke activiteiten

6.5.1 Aan studenten die topsport bedrijven wordt de gelegenheid geboden hun studie zoveel als redelijkerwijs mogelijk is aan de eisen van hun sportieve bezigheden aan te passen. Om vast te stellen wie tot deze categorie behoren, hanteert de opleiding de richtlijnen zoals opgenomen in de [Regeling Financiële Ondersteuning Studenten](#), deel III van het College van Bestuur²⁵.

6.5.2 Aan studenten die een bijdrage leveren aan culturele of maatschappelijke activiteiten die naar het oordeel van het faculteitsbestuur van even groot belang zijn als de inspanningen genoemd in 6.5.1, wordt de gelegenheid geboden hun studie, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, aan te passen aan de eisen van die activiteiten.

Artikel 6.6 Handicap of chronische ziekte

Aan studenten met een handicap of met een chronische ziekte wordt de gelegenheid geboden hun studie, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, aan de beperkingen die de handicap of chronische ziekte met zich meebrengt aan te passen.²⁶ Deze aanpassingen worden zoveel mogelijk op de individuele

²⁵ De richtlijnen omtrent studie en topsport zijn te raadplegen op:

<https://www.student.universiteitleiden.nl/studie-en-studeren/bijzondere-situatie/topsporter/studie-en-topsport-combineren/wiskunde-en-natuurwetenschappen>

²⁶ Het protocol Studeren met een functiebeperking is te raadplegen op:

functiebeperking van de student afgestemd, maar mogen de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een vak of het examenprogramma niet wijzigen.

Artikel 6.7 Buitenlands verblijf en stage

Voor studenten die ten gevolge van een door de examencommissie goedgekeurd buitenlands studieverblijf, onderzoeksproject of stage aantoonbare studievertraging zouden ondervinden, wordt een regeling getroffen om de vertraging zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 6.8 Dubbele opleidingen

Aan studenten die een dubbel eerstejaars programma volgen of deelnemen aan twee bachelorprogramma's die door de opleidingen als combinatie worden aangeboden, wordt – door de examencommissie – een individuele oplossing aangeboden in het geval dat verplichte vakken gelijktijdig worden verzorgd.

Hoofdstuk 7 Evaluatie van het onderwijs

Artikel 7.1 Evaluatie van het onderwijs

Het onderwijs in de opleiding wordt geëvalueerd door middel van cursusevaluaties of (deel)programma-evaluaties. De opleidingsdirecteur stelt de opleidingscommissie op de hoogte van de uitkomsten van de evaluatie.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 8.1 Wijziging

8.1.1 Wijzigingen van deze regeling worden door het faculteitsbestuur na voorafgaande instemming van de faculteitsraad of de opleidingscommissie, afhankelijk van de betrokken onderwerpen, bij afzonderlijk besluit vastgesteld.

8.1.2 Wijzigingen in deze regeling die van toepassing zijn voor een bepaald studiejaar moeten voor de aanvang van dat studiejaar zijn vastgesteld en op de daarvoor bepaalde wijze zijn gepubliceerd. Hiervan kan uitsluitend worden afgeweken als een snellere invoering van een wijziging strikt noodzakelijk is en als daarbij de belangen van de studenten redelijkerwijs niet worden geschaad.

8.1.3 Een wijziging kan niet ten nadele van studenten van invloed zijn op enige beslissing welke krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 8.2 Bekendmaking

Science Onderwijs- en Studentenzaken (SOSZ) draagt zorg voor een bekendmaking van deze regeling en van de Regels en Richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van elke wijziging van deze stukken via de universitaire website.

Artikel 8.3 Geldigheidsduur

De Onderwijs- en examenregeling geldt voor de duur van één studiejaar.

<https://www.student.universiteitleiden.nl/studie-en-studeren/bijzondere-situatie/studeren-met-een-functiebeperking/studeren-met-een-functiebeperking/universiteit-leiden/gast?cf=universiteit-leiden&cd=gast>

Artikel 8.4 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2024

Prof. dr. J. Knoester

Decaan Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen, Universiteit Leiden